

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313382 Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Gemma Rigau Oliver

Correu electrònic: Gemma.Rigau@uab.cat

Equip docent

Teresa Cabré Monné

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent extern a la UAB

Clàudia Pons

Jordi Fortuny

Prerequisits

Els que es demanen per fer el màster.

Objectius

En aquest mòdul s'analitzen els fonaments lingüístics i els criteris que regeixen l'establiment de la norma oral i escrita. S'estudia la relació entre la descripció gramatical concebuda com a sistema de competència i producció lingüístiques i la gramàtica codificadora.

Competències

- Aplicar els mètodes d'investigació propis dels àmbits lingüístic i literari.
- Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar i contextualitzar un tema de recerca.
- Construir un discurs argumentat de valoració crítica d'una anàlisi lingüística o literària.
- Contextualitzar textos per analitzar-los i produir-los.
- Demostrar una actitud de respecte cap a les opinions, els valors, els comportaments i les pràctiques d'altres investigadors i professionals.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar la diferència entre gramàtica descriptiva i gramàtica pedagògica.
2. Aplicar la diferència entre gramàtica descriptiva i gramàtica normativa.
3. Avaluar la realitat sociolingüística en la qual se situa la llengua catalana.
4. Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar i contextualitzar un tema de recerca.
5. Conèixer les noves teories lingüístiques i les seves metodologies.
6. Construir un discurs elaborat de valoració crítica dels diferents aspectes de la codificació.
7. Demostrar una actitud de respecte cap a les opinions, els valors, els comportaments i les pràctiques d'altres investigadors i professionals.
8. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
9. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
10. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
11. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
12. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Continguts

Bloc 1. Anàlisi d'alguns fenòmens sintàctics del català

Professor: Jordi Fortuny

Despatx 4.12

Tel. 93 403 56 31

Edifici Josep Carner

Departament de Filologia Catalana

Universitat de Barcelona

jordifortuny@ub.edu

1. Fonaments teòrics: papers temàtics i funcions gramaticals

1.1 Els papers temàtics

1.2 El principi de projecció

1.3 El criteri temàtic

1.4 La hipòtesi d'assignació temàtica universal

1.5 El filtre de cas

2. Casos d'estudi

2.1 Els predicats meteorològics

2.2 Els predicats inacusatius

2.3 Els predicats psicològics

2.4 Els predicats pseudocopulatius

2.5 Els usos absoluts dels verbs nocionalment diàdics

2.6 La inversió copulativa

Bloc 2. Morfologia

Professora: Teresa Cabré (UAB)

Despatx B8/0046

Departament de Filologia Catalana

Facultat de Lletres

Universitat Autònoma de Barcelona

teresa.cabre@uab.cat

1. Flexió de gènere: l'exponent d'un tret morfosintàctic

1. Processos morfològics no afixals: el truncament hipocorístic i el truncament vocatiu

1. Manlleus: adaptació morfofonològica, variació dialectal i prescripció

1. Clítics pronominals de 3a persona: estructura morfosintàctica, representació fonològica i llengua estàndard

Bloc 3. De la descripció sintàctica a la prescripció

Professora: Gemma Rigau

Despatx: B11-264

Tel. 935811222

Departament de Filologia Catalana

Universitat Autònoma de Barcelona

gemma.rigau@uab.cat

1. La pronominalització dels complements del nom: estratègies i restriccions

1.1. El pronom en

1.2. Els pronoms genitius o possessius

1.3. Els pronoms de datiu

1.4. L'anàfora el·líptica o zero

2. La representació anafòrica dels complements direccionals i comitatius

Bloc 4. Eines per a l'anàlisi fonològica. Descripció i anàlisi de fenòmens.

Professora: Clàudia Pons

Despatx 4.14

Tel. 934035616

Edifici Josep Carner

Departament de Filologia Catalana

Universitat de Barcelona

claudia.pons@ub.edu

1. Eines per a l'anàlisi fonològica

1.1. L'anàlisi fonològica. Objectius, fases i requisits

1.2. Bases de la teoria de l'optimitat

2. Descripció i anàlisi de fenòmens fonològics

2.1. La reducció vocàlica. Casos generals i casos particulars

2.2. Anàlisis dels casos generals i dels casos particulars

2.3. Altres fenòmens paral·lels

Metodologia

Classes expositives i de resolució d'exercicis, debats, realització d'activitats pràctiques i estudi personal.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Assistència i debats a classe	50	2	1, 2, 4, 5, 7, 8, 10
Tipus: Supervisades			
Tutorització i orientacions	70	2,8	4, 6, 7, 9, 11
Tipus: Autònomes			
lectura de textos, redacció de lliuraments i estudi	120	4,8	4, 5, 8, 10, 11

Avaluació

Resolució d'exercicis (80%)

Participació activa (20%)

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Resolució d'exercicis i presentacions orals	100%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Bibliografia

Bloc 1

Alsina, Àlex. La inversió copulativa en català. *Anuari de Filologia. Lingüística*, 25: 7- 44.

Institut d'Estudis Catalans. 2016. *Gramàtica de la Llengua Catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Mateu, Jaume. *Lexicologia II. L'estructura semàntica de les unitats lèxiques*. UOC.

Rigau, Gemma. 2013. La preposició silent d'alguns verbs de moviment local. *Els Marges* 100: 125-132.

Roberts, Ian. 1997. *Comparative syntax*. Londres: Arnold.

Liliane Haegeman (ed.). 1997. *Elements of grammar*. Dordrecht: Kluwers Academic Publishers.

Rosselló, Joana. 2008. El SV, I: Verbs i arguments verbals. Dins: Solà, J., Lloret, Mª R., Mascaró, J. i M. Pérez Saldanya (ed.) (2008): *Gramàtica del català contemporani*, Barcelona: Empúries, 3 vols: 1853-1949.

Bloc 2

Boeckx, C. i T. Martín (2013) *El clíctic datiu és més que un clíctic*. Lleida: Pagès.

Bonet, E. (1992) "Sobre un dels usos de hi en lloc de li" *Els Marges*, 46:101-110.

Bonet, E. (2002) "Cliticització". J. Solà et alii (eds) *Gramàtica del català contemporani Vol.1 Morfologia*, Cap. 10: 933-989. Barcelona: Empúries.

Cabré, T. (1993) *Estructura gramatical i lexicó: el mot mínim català*. Tesi doctoral, UAB.

Cabré, T. (2002) "Altres sistemes de formació de mots". J. Solà et alii (eds.) *Gramàtica del català contemporani Vol.1 Morfologia*, Cap. 9: 889-932. Barcelona: Empúries.

Cabré, T. (2009) "Els sistema vocàlic del català central i l'adaptació de manlleus" *Actes del XIV Col·loqui Internacionl de Llengua i Literatura Catalanes*, vol. 3: 111-120. Budapest 2006.

Cabré, T. (2016) "Els clítics pronominals de 3a persona: variació dialectal i normativa lingüística" (ms, en premsa).

Cabré, T. i MM. Vanrell (2011) "Accent i entonació en els vocatius de l'alguerès" *Actes del XXXV Col·loqui de la Societat d'Onomàtica*. L'Alguer 2008, p. 331-341.

Junyent, C. (2007) *Gènere, sexe, llengua* (ms.)

Lloret, M-R. i J. Viaplana (1996) *Els clítics pronominals singulars en català oriental: una aproximació interdialectal* *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes*, 32: 273-309.

Mascaró, J. (1986) Morfologia. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Mascaró, J. (2011) "Efectes accentuals i sil·làbics sobre la distribució de les vocals mitjanes en català central" M-R. Lloret i C. Pons (eds) Noves aproximacions a la fonologia i la morfologia del català. Symposia Philologica, 21: 405-426. Alacant: IIFV.

Prieto, P. i T. Cabré (coord) (2013) L'entonació dels dialectes catalans. Barcelona: PAM. (Atles interactiu de l'entonació del català. <http://prosodia.upf.edu/atlesentonacio>).

Todolí, J. (1992) "Variants dels pronoms febles de tercera persona al País Valencià: regles fonosintàctiques i morfològiques subjacents" Zeitschrift für Katalanistik: Revista d'Estudis Catalans, 5: 137-160. Frankfurt am Main.

Vanrell, M.M. i T. Cabré (2011) "Entonació vocativa i mot mínim en alguerès" M-R. Lloret i C. Pons (eds) Noves aproximacions a la fonologia i la morfologia del català. Symposia Philologica, 21: 501-520. Alacant: IIFV.

Viaplana, J. (1980) "Algunes consideracions sobre les formes clíiques del barceloní" Anuario de Filología, 6: 459-483.

Bloc 3

Badia i Margarit, A. M. (1994). Gramàtica de la llengua catalana, Barcelona: Enciclopèdia catalana.

Bosque, I. - J. Gutiérrez-Rexach (2009). Fundamentos de sintaxis formal. Madrid: Akal.

Brucart, J. M. (2008). "Els determinants". Dins: Solà, J., M. R. Lloret, J. Mascaró i M. Pérez Saldanya (eds.): Gramàtica del català contemporani, Barcelona: Empúries, vol. 2, pàg. 1437-1517,

Brucart, J. M. i G. Rigau (2008). "La quantificació". Dins: Solà, J., M. R. Lloret, J. Mascaró i M. Pérez Saldanya (eds.): Gramàtica del català contemporani, Barcelona: Empúries, vol. 2, 1519-1592.

Fabra, P. (1918). Gramàtica catalana. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. [Edició 7^a de 1933.]

Fabra, P. (1956). Gramàtica catalana. Barcelona: Teide.

Jané, A. (1998) . "La representació pronominal del complement del nom", Llengua Nacional, 24, pàg. 17-25.

Jané, A. (2000) . "Sobre el complement del nom", Llengua Nacional, 33, pàg. 19-25.

Jané, A. (2001). "Més sobre el complement del nom", Llengua Nacional 34, pàg. 11-13.

Picallo, M. C. i G. Rigau (1999). "El posesivo y las relaciones posesivas". Dins: Bosque, I. y V. Demonte (eds.): Gramàtica descriptiva de la lengua española, Madrid: Espasa, vol 1, p. 973-1024.

Rigau, G. (1980). "Entorn de la naturalesa anafòrica dels pronoms personals en català", Els Marges, 16, p. 93-98.

Rigau, G. (2008). Els adjunts. Dins: Solà, J., M. R. Lloret, J. Mascaró i M. Pérez Saldanya (eds.): Gramàtica del català contemporani, Barcelona: Empúries, vol. 2.

Ruaix i Vinyet, J. (1998). Català complet, 2. Moià: Ruaix. Solà, J. (1994): Sintaxi normativa: estat de la qüestió. Barcelona: Empúries.

Ruaix i Vinyet, J. (1994). Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui, 1. Moià: Ruaix.

Todolí, J. (2002). Els pronoms. In Joan Solà, M Rosa Lloret, Joan Mascaró & Manuel Pérez Saldanya (eds.), Gramàtica del català contemporani, Barcelona: Empúries, vol. 2. p. 1337-1433.

Bloc 4

Kager, R. (1999): *Optimality Theory. A textbook*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mascaró, J. (2002): «El sistema vocàlic. Reducció vocàlica». Dins: Solà, J., Lloret, Mª R., Mascaró, J. i M. Pérez Saldanya (ed.) (2002): *Gramàtica del català contemporani*, Barcelona: Empúries, 3 vols. pàg. 89-123.

McCarthy, John J. (2002): *A Thematic Guide to Optimality Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.

McCarthy, John J. (2008): *Doing Optimality Theory. Applying theory to data*. Malden, Oxford, Victoria: Equinox.

Pons-Moll, C. (2007): *La teoria de l'optimitat. Una introducció aplicada al català de les Illes Balears*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.